

УДК 341

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ КОЛІЗІЙНОЇ ПРИВ'ЯЗКИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Дмитрук І.М.¹

*¹кандидат юридичних наук, доцент кафедри морського та господарського права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
borbich2013@gmail.com*

Ефективне застосування колізійної прив'язки в міжнародних приватноправових відносинах залежить від її розуміння та правильного тлумачення. Колізійні норми, які встановлені в кожній державі та закріплені на рівні внутрішньодержавного законодавства базуються на врахуванні правових звичаїв та традицій, міжнародного правового досвіду, визначення основної позиції країни на міжнародній арені, та багато інших обставин. Дискусійними питаннями при розгляді колізійної прив'язки є встановлення її функцій, темпоральної локалізації, врегулювання мобільного конфлікту та ін.. Колізійна норма розподіляє національне та іноземне законодавство. Вона це робить з урахуванням природи суспільних відносин, їх характеру, обставин, належних у кожному конкретному випадку.

Ключові слова: колізія, колізійна норма, колізійна прив'язка, міжнародне право, правозастосування.

Провідну роль у врегулюванні міжнародних приватноправових відносин грає точне і правильне правозастосування колізійної прив'язки. Вона необхідна для того, аби розуміти право якої держави повинно бути застосовано до правовідносин, що ускладнені іноземним елементом. Саме ця частина колізійної норми містить вказівку на закон, який підлягає вживанню при ситуації, яка склалася. Тому виникає ряд проблем, що пов'язані, зокрема, із вибором правової норми, правом держави, яке буде застосовуватися в тому чи іншому випадку. Дискусійним є питання щодо функцій колізійної прив'язки. Найбільш поширеними з них є наступні: вирішення колізійного питання, тобто визначення права, що підлягає застосуванню до даних відносин; врегулювання спірної ситуації з можливістю застосування матеріальних норм іншої держави.

Особливо важливим аспектом у вирішенні колізій є недостатність теоретичного дослідження прив'язок та їх можливого правозастосування.

В міжнародних договорах і практиці різних держав вживаються різні колізійні прив'язки (формули прикріплення), що мають звичайно латинські позначення. У міжнародному морському праві найчастіше застосовуються: закон прапору, закон місця реєстрації судна, закон зіткнення суден, закон відповідальності власників суден.

У процесі застосування колізійної норми існують проблеми і з визначенням юридичних понять, які можуть різнитися в тій чи іншій країні. Це ускладнює процес кваліфікації правовідносин з іноземним елементом. Така ситуація призводить до непорозумінь у правозастосуванні законодавства країни походження іноземного елемента чи країни, де виник спір.

До числа основних проблем вживання колізійної норми належить ситуація мобільного конфлікту. Ця проблема недостатньо описана у вітчизняній літературі. Мобільний конфлікт має місце тоді, коли змінюється територіальне положення елемента відносин, закріпленого у прив'язці колізійної норми, коли відносини носять тривалий характер (договірні відносини, сімейні відносини) і не можуть виникнути, коли реалізація суб'єктами відносин своїх прав та обов'язків не розтягнута у часі (спадкові відносини, обов'язки із завдання шкоди). Проблема мобільного конфлікту виникає тільки на допроцесуальній стадії розвитку відносин. Після початку процесу зміни прив'язки не враховуються через необхідність економії процесуальних зусиль, уникнення обходу закону, а також в силу презумпції завершеності фактичної підстави позову [1].

Застосування колізійних прив'язок на практиці складний процес, який потребує точної кваліфікації, аналізу обставин та знання законодавства, як міжнародного, так і національного. Тому виникають багато протиріч при визначенні правильної колізійної норми та вживанні необхідної прив'язки. Для врегулювання спірних ситуацій важливу роль відіграє можливість закріплення в національному законодавстві широкого спектру колізійних прив'язок. В Україні діє Закон «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 № 2709-IV, який дає можливість нормативного визначення, способів закріплення, сферу застосування, проблемні питання використання деяких із них.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Галущенко Г.В. Актуальні проблеми застосування колізійної норми в міжнародному приватному праві/ Електронна бібліотека юридичної літератури. URL: <http://pravoznaves.com.ua/period/article/28169/%C3> (дата звернення: 06.09.2021).

[2] Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 06.09.2021).

[3] Даниленко Д.В. Колізійний метод в міжнародному приватному праві. Наукові записки. Серія: Право. 2019. Випуск 6. С. 135-139.

[4] Боярський Є.Д. Інститут над імперативних норм у міжнародному приватному праві України: характер дії та методологічна приналежність. Ученые записки Таврического национального университета имени В.И.Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 26 (65). С. 232-239.

Problems of application of conflict binding in international private law

Dmytruk Iryna¹

¹PhD, Associate Professor of Maritime and Commercial Law, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolayiv, Ukraine

The effective application of the conflict of interest in international private law relations depends on its understanding and correct interpretation. Conflict rules, which are established in each state and enshrined in national law, are based on legal customs and traditions, international legal experience, determining the country's main position in the international arena, and many other circumstances. Discussion issues when considering the conflict of laws are the establishment of its functions, temporal localization, settlement of mobile conflict, etc. The conflict rule divides national and foreign law. It does so taking into account the nature of social relations, their nature, the circumstances appropriate in each case.

Key words: conflict, conflict rule, conflict binding, international law, law enforcement.

УДК 341.225.5/.61/.62

СТАНОВЛЕННЯ Й УТВЕРДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ МИРНОГО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Ломжець Юлія Вікторівна¹, Негрецька Анна²

¹кандидат політичних наук, доцент Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
ylomzhets@gmail.com

²магістрантка спеціальності 081 Право, Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
negretska2911@gmail.com